

N:o 17.

Ank. till Riksd. kansli den 21 februari 1901, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 1 §
i förordningen angående jords eller lägenhets afstående
för allmänt behof den 14 april 1866.*

Lagutskottet har till behandling fått emottaga en inom Andra Kammarerna af herr O. W. Redelius väckt motion, n:o 91, af följande lydelse:

»Att skoldistrikt, som sökt tillstånd att genom expropriation förvärfa erforderligt jordområde att derå uppföra skolhus, fått afslag på sin ansökan hos Kongl. Maj:t, lärer hafva berott derpå, att skolhusbyggnad icke ansetts hänförlig till sådan »allmän byggnad», som afses i 1 § af lagen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof. Om nu skolhusbyggnad icke kan anses vara »allmän byggnad» i denna lagens mening, då kan enskild jordegare eller ett byalag omöjliggöra skolhusbyggnads uppförande å lämplig plats inom en skolrote eller ett distrikt. I syfte att undanrödja sådant hinder för skolväsendets ändamålsenliga ordnande, får jag hemställa, att Riksdagen för sin del behagade besluta, att 1 § af lagen om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Der Konungen pröfvar nödigt, att jord eller lägenhet, som enskild man, menighet eller inrättning tillhör, begagnas skall, antingen till

rikets försvar, till allmän väg, bro, hamn eller lastningsplats, till torg eller gata i stad, till uttappning eller sänkning af sjö, till strömmrensning, farled eller annan vattenledning, till skolhus, till allmän byggnad eller till dylikt allmänt behof, vare egare pligtig etc. (lika som förut) — — —»

I likhet med motionären anser utskottet skolhus böra hänföras till sådan allmän byggnad, som afses i 1 § af gällande expropriationsförordning, och att alltså, der Konungen pröfvar nödigt, att jord eller lägenhet, som tillhör enskild man, menighet eller inrättning, skall användas för uppförande af skolhus, egaren skall vara pligtig att mot ersättning afstå hvad för ändamålet fordras. I öfverensstämmelse med denna uppfattning har ock vid åtskilliga tillfällen ifrågavarande lagrum af Kongl. Maj:t tolkats. Enligt upplysningar, som meddelats utskottet, har sålunda Kongl. Maj:t under de senaste åtta åren på särskilda ansökningar medgifvit rätt till expropriation af jord för skolhus i följande fall, nemligen: den 5 maj 1893 för skolhus i Hyringa socken, den 1 september samma år för sådan byggnad i Vestra Hargs församling, den 2 mars 1894 för ett skolhus i Fjellie församling, den 10 december 1897 expropriation af jord från frälsesäteriet Nysätraby n:o 5 till plats för skolhusbyggnad, den 3 februari 1899 för småskola i Gällstads församling samt den 10 mars samma år för skolhus m. m. i Foss socken.

Att i de af motionären åsyftade fall ansökningar om expropriation af jordområde för uppförande derå af skolhus icke af Kongl. Maj:t bifallits, läser sålunda ej, såsom motionären förmenat, berott derpå, att Kongl. Maj:t ansett sig sakna befogenhet att medgifva den sökta expropriationsrätten, utan torde hafva haft sin grund deri, att Kongl. Maj:t i dessa fall icke funnit behofvet af jordområdets afstående vara behörigen styrkt.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 februari 1901.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.